

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Маріупольський державний університет
Освітня програма	31351 Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	073 Менеджмент

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Маріупольський державний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	31351
Назва ОП	Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Рудніченко Євгеній Миколайович, Бухаріна Людмила Михайлівна, Стеців Леся Петрівна, Дирів Віталія Юріївна, Величко Олександр Петрович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	15.10.2020 р. – 17.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://mdu.in.ua/Ucheb/lits/samootsinka/mag/vidomosti_samoocinjvan nja_ufeb_z_pidpisom.pdf
Програма візиту експертної групи	http://mdu.in.ua/Ucheb/lits/vizyty/mag/programa_ekspertizi_menedzhment_ufeb-uzzso_2020-20.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Маріупольський державний університет має на меті досягнення високого рівня якості відповідно до стандартів і рекомендацій щодо її забезпечення у Європейському просторі вищої освіти. Університет уже імplementував багато прогресивних змін, які суттєво підвищили рівень відповідності таким стандартам. Особливої уваги тут заслуговує процес виявлення та урахування потреб стейкхолдерів, запровадження постійної звітності щодо моніторингу ОП, популяризація академічної доброчесності та ін. Освітня програма «Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою» сприяє реалізації таких стратегічних завдань ЗВО. Магістерська програма є актуальною для сучасного ринку освітніх послуг регіону. За метою, структурою та змістом вона загалом є цілісною і дозволяє учасникам освітнього процесу отримати необхідні загальні та фахові компетентності, а також досягти визначених програмних результатів навчання. Програма гармонійно узгоджується із місією та загальною стратегією розвитку Маріупольського державного університету. ЗВО має належну матеріально-технічну базу для підготовки фахівців з менеджменту, а також сприятливе освітнє середовище. До того ж часу існує достатня відповідність якісному рівню організації таких освітніх процесів: проектування цілей ОП; розробка структури та змісту ОП; формування доступу до ОП та визнання результатів навчання; організація навчання і викладання за ОП; контроль знань, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність; забезпечення ОП людськими ресурсами; розробка і впровадження системи внутрішнього забезпечення якості ОП; створення прозорих та публічних процедур для якісного функціонування програми. А, отже, за усіма процесами ОП на сьогоднішній день має загальну відповідність. І зауваження щодо них мають несуттєвий характер. Крім того, консультаційне оцінювання ОП також засвідчило існування певних резервів для удосконалення як самої програми, так і процесу її реалізації. Врахування рекомендацій експертної групи дозволить покращити можливості та перспективи успішного функціонування цієї освітньо-професійної програми у майбутньому. Загалом ОП має амбітні цілі та потенційні можливості для успішного розвитку.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Відповідність ОП місії та стратегії розвитку університету, а також участь НПП у розробці стратегії ЗВО на 2021-2026 роки. Систематичне урахування на ОП інтересів та позицій різних стейкхолдерів з урахуванням тенденцій розвитку галузі, а також вимог ринку праці. Взірцева практика формування щорічного узагальненого звіту про результати моніторингу на усіх освітніх програмах ЗВО. Врахування досвіду розробки аналогічних вітчизняних та іноземних ОП при формуванні ОК та наявність ОК, які були рекомендовані стейкхолдерами. Сформовано і оприлюднено чіткі та зрозумілі правила прийому, переведення, поновлення та визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, а також процедура визнання неформальної освіти. Активне впровадження в освітній процес наукових досліджень. Наявність платформи Moodle, що забезпечує інформування та дистанційне навчання ЗВО. Залучення роботодавців до захисту кваліфікаційних робіт та використання у ЗВО інструменту протидії плагіату UNICHECK. Відповідність академічної кваліфікації усіх НПП щодо викладання навчальних дисциплін ОП та існування деталізованих процедур проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП. Забезпечено доступ викладачів і здобувачів до онлайн-бібліотеки, яка містить необхідну кількість навчальної літератури та продемонстровано високий рівень інформаційно-консультативної підтримки студентів з боку адміністрації факультету. Чітко визначена політика та процедура дій у випадку конфліктних ситуацій на факультеті. Розгалуження процесу перегляду ОП на два підпроцеси: оновлення та модернізація. Наявність Положення про гаранта ОП. Протягом останнього року ЗВО імplementував багато змін, які суттєво підвищили рівень відповідності системи внутрішнього забезпечення якості стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти. У ЗВО визначені чіткі і зрозумілі правила та процедури, які регулюють права і обов'язки усіх учасників освітньої діяльності. Проекти модернізованих ОП завчасно оприлюднюються на сайті у розділі «Громадське обговорення». Наявність актуальної інформації про ОП для потенційних абітурієнтів та стейкхолдерів у відкритих джерелах ЗВО.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Тривалий період погодження і затвердження ОП. Рекомендовано чітко організувати процес погодження і затвердження ОП. Структурно-логічна схема ОП не є чітко взаємопов'язаною системою, оскільки містить дисципліни, вибір яких здобувачами вищої освіти передбачити неможливо. Рекомендовано удосконалити структурно-логічну схему ОП. На ОП практики міжнародної мобільності відсутні. Більшість робочих програм навчальних дисциплін не містять посилання на іноземні інформаційні джерела. Рекомендовано залучити здобувачів ОП до реалізації міжнародних проектів МДУ. У робочих програмах навчальних дисциплін варто оновити рекомендовані джерела інформації та додати іноземні інформаційні джерела. Положенням про організацію освітнього процесу не передбачено порядок оскарження контрольних заходів. Рекомендовано визначити порядок оскарження результатів контрольних заходів та ознайомити студентів. Відсутня участь у реалізації освітнього процесу на ОП фахівців-практиків на постійній основі. З метою підвищення рівня професійної кваліфікації академічного персоналу ОП рекомендовано популяризувати додаткову зайнятість викладачів у практичній сфері менеджменту та/або бізнесу. Доцільно залучати представників роботодавців для проведення практичних занять на постійній основі. З метою реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами слід розвивати можливість забезпечення вільного доступу таких осіб до всіх приміщень ЗВО. Рекомендовано за допомогою

кураторів груп, ознайомити здобувачів з процедурою вирішення конфліктних ситуацій. Надіслані зауваження стейкхолдерів щодо удосконалення ОП, а також зворотна реакція на позицію стейкхолдерів з боку ЗВО не є публічними. Рекомендовано оприлюднювати уніфіковану таблицю із пропозиціями та зауваженнями стейкхолдерів, а також схвалених та відхилених проєктною групою пропозицій у доопрацьованій та оновленій освітній програмі.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Основним документом, який визначає стратегічний розвиток Маріупольського державного університету на 2016–2020 рр. є розроблена у ЗВО Стратегія розвитку (http://mdu.in.ua/index/msu_2012/0-77), яка затверджена наказом МДУ №293 від 25.07.2016 р. Місією ЗВО є забезпечення зміцнення науково-освітнього та інноваційного потенціалу країни шляхом розвитку людського капіталу, продукування та поширення ідей та нових знань з метою практичного втілення євроінтеграційних прагнень Української держави. Унікальність ОП полягає у підготовці конкурентоспроможних фахівців з управління фінансово-економічною безпекою з урахуванням кращих міжнародних практик, спроможних до стратегічної та інноваційної діяльності, зважаючи на актуальні потреби Приазов'я і Донецького регіону. Цілі ОП «Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою» відповідають місії та стратегії ЗВО, зокрема у частині забезпечення високої якості підготовки конкурентоспроможних на національному та світовому ринках фахівців, які володіють професійними знаннями теорії і практики управління фінансово-економічною безпекою державних і підприємницьких структур на макро- та мікрорівнях в умовах євроінтеграційних процесів. Безпосередньо у процесі спілкування з менеджментом ЗВО встановлено, що у процесі розробки Стратегії МДУ на 2021-2026 роки приймають участь НПП випускової кафедри, що передбачає подальше удосконалення ОП та узгодження її цілей відповідно до нової стратегії на 2021-2026 роки.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час зустрічі з роботодавцями встановлено, що при формуванні цілей та ПРН враховано їх рекомендації (Східне РУ АТ ДБ «Приватбанк», Центр підтримки та розвитку малого і середнього бізнесу), особливо у частині посилення практичної підготовки та набуття компетентностей пов'язаних з креативністю, управлінням проєктами та розвитком soft skills. Результати комунікативної взаємодії та опитування потенційних роботодавців обговорювалися на засіданні кафедри (протокол № 14 від 06.05.2020 р.) з метою удосконалення та покращення якості ОП з позиції поглиблення навичок та набуття професійних компетенцій в процесі навчання. Зміст ОП обговорювався з представниками менеджменту АТ ДБ «ПриватБанк» у м. Маріуполь (<https://www.facebook.com/118808719517743/posts/171144914284123/>). Позиції та потреби стейкхолдерів визначаються і враховуються при проектуванні ОП за результатами публічних заходів (День кар'єри ЄС (http://mdu.in.ua/news/jarmarok_vakansij_treningi_i_diskusiji_u_mdu_projshov_den_kar_eri_es/2019-04-15-3016), що проводяться у ЗВО. Удосконалення наукової складової ОП з відповідним обговоренням і участю зацікавлених сторін відбувалось у межах проведення науково-практичних конференцій студентів та молодих учених. У МДУ систематично здійснюється on-line опитування здобувачів вищої освіти, випускників та роботодавців за анкетами, що розміщені на сайті економіко-правового факультету (<http://elf.mdu.in.ua/index/menedzhment/0-20>), а отримані результати анкетування враховуються при змістовному наповненні компонент освітньої програми і підвищенні якості організації освітнього процесу (Протокол засідання кафедри менеджменту № 9 від 19.12.2019 р.). Прикладом врахування отриманих результатів є введення таких ОК, як «Управління проєктами», «HR менеджмент та технології лідерства». Представники студентського самоврядування на зустрічі з експертами також відзначили, що їх залучають до процесу обговорення та оновлення ОП, оскільки вони можуть бути одним із ініціаторів перегляду ОП. Прикладом урахування думки студентів є пропозиції з удосконалення ОП за результатами обговорення лекцій із залученням фахівців-практиків 04.03.2020 р. та 23.04.2020 р. (<https://bit.ly/2IxEN8T>). У ході інтерв'ю експертів з випускниками було з'ясовано, що отримані під час навчання компетентності є достатніми для виконання посадових обов'язків, які відповідають спеціальності. На офіційному веб-сайті МДУ представлено Проєкти ОП до обговорення (http://mdu.in.ua/publ/proekti_osvitno_profesijnikh_program/2-3y/) і вказана адреса електронної пошти (management@mdu.in.ua), на яку всі зацікавлені особи можуть надсилати пропозиції з метою покращення змісту та якості навчання за ОП «Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою». Особливо необхідно відмітити практику формування у ЗВО звітності щодо моніторингу ОП, де частково відображено еволюцію її

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Грунтовний підхід до формування цілей та програмних результатів базується на системному моніторингу ринку праці та регіональних потреб у фахівцях з управління фінансово-економічною безпекою, який здійснюється у ЗВО з 2012 року і знайшов своє відображення у сучасній ОП «Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою» 2020 року. Цей процес відбувається за результатами щорічних зустрічей з роботодавцями (http://mdu.in.ua/news/jarmarok_vakansij_treningi_i_diskusiji_u_mdu_projshov_den_kar_eri_es/2019-04-15-3016) та іншими стейкхолдерами (Маріупольська міська рада, Донецька торгово-промислова палата (відділення м. Маріуполь), Центр розвитку стартапів «1991 Mariupol»), які постійно підтримують зв'язки із МДУ і формують рекомендації щодо внесення змін до ОП, що відображено у процесах удосконалення ОП починаючи з 2016 року (Наказ № 425 від 26.12.2019; Наказ № 138 від 25.06.2020 р.). Відповідність галузевому та регіональному контексту встановлено за результатами безпосередньої зустрічі експертної групи з роботодавцями. Також у процесі онлайн спілкування з гарантом ОП та НПП і за результатами ознайомлення з документами наданими ЗВО встановлено, що під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм, які реалізуються у наступних ЗВО: Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького (ОК 12. Управління проектами, ОК 8. HR менеджмент та технології лідерства); Харківський національний університет радіоелектроніки (ОК 12. Управління проектами, ОК 5. Психологія управління); Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки (ОК 10. Стратегічний та інноваційний менеджмент у сфері фінансово-економічної безпеки, ОК 11. Управління економічними ризиками); Коледж юстиції та безпеки університету Східного Кентуккі (США) (ОК 11. Управління економічними ризиками).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 073 “Менеджмент” для другого (магістерського) рівня вищої освіти затверджений Наказом МОН України № 959 від 10.07.2019 року. ОП приведена у відповідність до Стандарту вищої освіти зазначеної спеціальності та затверджена Вченою радою Маріупольського державного університету від 26.12.2019 р. протокол № 5 та у подальшому удосконалена і затверджена Вченою радою Маріупольського державного університету від 24.06.2020 протокол № 10. ОП відповідно до стандарту містить загальні й фахові компетентності та програмні результати навчання. Форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає вимогам стандарту.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Відповідність ОП «Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою» місії та стратегії розвитку університету. Урахування на ОП інтересів та позицій різних стейкхолдерів. Постійний моніторинг та врахування при удосконаленні ОП тенденцій розвитку галузі, а також вимог ринку праці. Практика формування щорічного узагальненого звіту про результати моніторингу на усіх освітніх програмах університету. Врахування досвіду розробки аналогічних вітчизняних та іноземних ОП при формуванні освітніх компонент.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони та недоліки: Потреба у більш змістовному та поглибленому проведенні анкетувань стейкхолдерів щодо формування цілей та програмних результатів навчання ОП, а також набору освітніх компонент та їх тематичного наповнення. Рекомендації: Рекомендовано поглибити змістовність проведення анкетувань стейкхолдерів щодо формування цілей та програмних результатів навчання ОП, а також набору освітніх компонент та їх тематичного наповнення.

Рівень відповідності Критерію 1.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1, 1.3 та 1.4. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 1.2, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 1. Усі зазначені недоліки не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП “Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою” та окремих ОК (http://mdu.in.ua/index/opp_magistr/o-299) відповідає вимогам чинного законодавства для відповідного рівня вищої освіти та критеріям стандарту вищої освіти спеціальності 073 “Менеджмент” в частині обсягу ОП підготовки магістра в кредитах ЄКТС, і становить 90 ЄКТС кредитів з терміном навчання 1 рік і 4 місяці (ОП 2019 р. та 2020 р.). Обов’язкова частина ОП, що уведена в дію з 2019-2020 н.р. (схвалена Вченою радою МДУ від 26.12.2019 р., протокол №5 та затверджена ректором - наказ №425 від 26.12.2019 р.). Обов’язкова частина ОП (2019 р.) має обсяг 66 кредитів ЄКТС і включає 4 ОК загальної підготовки (14 кредитів), 8 ОК професійної підготовки (52 кредити ЄКТС) та 7 ОК вибіркової частини, з них 2 ОК загальної підготовки - 6 кредитів, та 5 ОК професійної підготовки - 18 кредитів ЄКТС (загальний обсяг вибіркової частини 24 кредити ЄКТС, що складає 26,6%, і відповідає чинним вимогам). Науково-дослідна практика (у т. ч. виконання кваліфікаційної роботи) включено у обов’язкову частину ОП (ОК 12), і становить 18 кредитів ЄКТС. Обов’язкова частина ОП, що уведена в дію з 2020-2021 н.р. (рішення Вченої ради МДУ від 25.06.2020 р., протокол №138 та затверджена Протоколом засідання Вченої ради МДУ - наказ №10 від 24.06.2020 р.). Обов’язкова частина ОП (2020 р.) має обсяг 66 кредитів ЄКТС і включає 5 ОК загальної підготовки (15 кредитів ЄКТС), 9 ОК професійної підготовки (51 кредит ЄКТС) та 8 ОК вибіркової частини, з них 2 ОК загальної підготовки - 6 кредитів та 5 ОК професійної підготовки - 18 кредитів ЄКТС (загальний обсяг вибіркової частини 24 кредити ЄКТС, що складає 26,6%, і відповідає чинним вимогам). Науково-дослідну практику та кваліфікаційну роботу включено у обов’язкову частину ОП (ОК 13 та ОК 14), що становить 18 кредитів ЄКТС (9 кредитів ЄКТС - ОК 13 та 9 кредитів ЄКТС - ОК 14).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП “Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою” спеціальності 073 “Менеджмент” достатньо структурована, і містить 14 обов’язкових компонентів, 8 вибіркової, науково-дослідну практику та кваліфікаційну роботу (ОП 2020 р.). Така ж кількість і назви компонентів у НП 2020 р. Матриця відповідності визначених ОП результатів навчання та компетентностей (ОП 2020 р., таблиця 5) засвідчує повне забезпечення обов’язковими компонентами ОП програмних результатів навчання. У НП вивчення дисциплін передбачене протягом 3-х семестрів. У 3-му семестрі у НП та ОП передбачено науково-дослідну практику та підсумкову атестацію. Згідно структурно-логічної схеми ОП 2020 р., рис. 1 виконання кваліфікаційної роботи здійснюється протягом всього терміну навчання в магістратурі, а підсумкова атестація проводиться у формі її публічного захисту. Структурно-логічна схема (ОП 2020 р., рис. 1) містить дисципліни, вибір яких здобувачами вищої освіти передбачити неможливо (вибіркові компоненти), або ж різні дисципліни, що мають не однаковий взаємозв’язок із рештою компонентів ОП “Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою” спеціальності 073 “Менеджмент”, що не дозволяє виокремити логічний та причинно-наслідковий зв’язок між ними у здійсненні професійно спрямованого (контекстного) навчання. Окрім того, у структурно-логічній схемі (ОП 2020 р., рис. 1) не відображено безпосереднього зв’язку ОК 1 та ОК 4 з ОК 13 та ОК 14, що не зовсім логічно з позиції змістового наповнення таких компонентів.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз змісту ОП “Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою” спеціальності 073 “Менеджмент” (2018 р., 2019 р. та 2020 р.) свідчить про загальну відповідність предметній області визначеній спеціальності. Об’єктом вивчення у ОП є управління організаціями та їх підрозділами. ОК у цілому відповідають спеціальності 073 “Менеджмент” галузі знань 07 “Управління та адміністрування” за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. ОП

2019 р. та 2020 р. відповідають Стандарту вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» для другого (магістерського) рівня вищої освіти затвердженого наказом МОН України від 29.10.2018 р. № 1165 (зі змінами 05.12.2018 р. №1338). Обов'язкові ОК дозволяють досягти цілей та ПРН відповідно до таблиці 5 ОП і співпадають з робочими програмами навчальних дисциплін. Усі ПРН забезпечуються ОК, які включені до обов'язкової складової програми. Інтерв'ю зі студентами та роботодавцями підтвердило, що оновлення ОП відбувається постійно з урахуванням їх пропозицій.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язку, передбаченому законодавством.

У ЗВО діє «Положення про організацію освітнього процесу у МДУ» чинне з 2015 р. (Наказ МДУ № 196 від 26.06.2015 р.) де передбачено формування вибіркового дисциплін не менше 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, с. 6 (http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu.pdf). Порядок вибору студентами дисциплін розділу, організація навчання ЗВО та планування навчального навантаження кафедр подано в окремому нормативному документі МДУ, затвердженому вченою радою ЗВО - «Положенні про вибіркові дисципліни у МДУ» затвердженого Вченою радою МДУ 27.05.2020, Протокол № 9 та введеного в дію наказом МДУ № 130 від 10.06.2020 р. (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_vibirkovi_disciplini_100620.pdf). Структура ОП передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вільного вибору навчальних дисциплін, що представлені в каталозі електронних дисциплін у межах 26,6% від загального обсягу ОП (2019 р. та 2020 р.). Для формування контингенту студентів щодо вивчення вибіркового дисциплін деканати факультетів та завідувачі кафедр ознайомлюють ЗВО із затвердженими в установленому порядку Каталогами дисциплін й організують процедуру вибору їх студентами. Після ознайомлення з Каталогами, здобувачі ступеню магістр за допомогою кураторів в електронній формі (на офіційному сайті МДУ, з використанням Google-form) та письмово визначають свій вибір щодо вивчення конкретних дисциплін, що є підставою для формування індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти на другий та третій навчальні семестри. Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти була отримана інформація про те, що вибір дисциплін дійсно відбувається перед початком навчання за допомогою відповідних Google-form, однак через організаційні вимоги щодо кількості здобувачів для вивчення ОК (для здобувачів другого (магістерського) рівня – не менше 10 осіб п.2.8 «Положенні про вибіркові дисципліни у МДУ») індивідуальні навчальні плани здобувачів співпадають.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти ОП «Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою» спеціальності 073 «Менеджмент» регламентується «Положення про організацію освітнього процесу у МДУ», що затверджено наказом № 196 від 26.06.2015 р. (http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu.pdf), «Положенням про проведення практик здобувачів вищої освіти МДУ», що затверджено наказом МДУ №92 від 02.03.2017, протокол Вченої ради МДУ №10 від 02.02.2017 (http://mdu.in.ua/Praktika/polozhennja_pro_provedennja_praktik_mdu.pdf), «Положенням про проведення науково-дослідної практики для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти МДУ» (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_provedennja_naukovo-doslidnoji_pra.pdf) затвердженого протоколом засідання Вченої ради МДУ №11 від 27.06.2019 р. та введеного в дію наказом МДУ № 239 від 09.07.2019 р. та Робочою програмою практики (оновлено 28.08.2020 р.). ОП (2019 р. та 2020 р.) передбачено проходження науково-дослідної практики, метою якої є апробація ЗВО теоретичних знань та навичок науково-дослідницької роботи, здобутих під час вивчення ОК 1 «Методологія та організація наукових досліджень» та ін. з урахуванням специфіки майбутньої професії. Термін науково-дослідної практики згідно НП 2020 року 9 тижнів загальною обсягом 9 кредитів ЄКТС. Бази практики обираються відповідно до професійного спрямування здобувача, можливостей підприємства. Між ЗВО та організаціями укладено відповідні договори, серед яких: Маріупольське об'єднане управління ПФУ Донецької області, АТ КБ «ПриватБанк», Комунальне комерційне підприємство «м.ЕХАБ», Центр розвитку стартапів «1991 Mariupol», ГО «Соціал Буст», а також індивідуальні бази практик за листами зацікавлених підприємств: ТОВ «ММК ВОСТОК», ТОВ «Метінвест-МРМЗ», ТОВ «Метінвест-Промсервіс», Державна прикордонна служба України, ТОВ «СОНЯЧНЕ МІСТО ПЛЮС». Інтерв'ювання роботодавців засвідчило їх готовність і надалі надавати можливість проходження практики здобувачів на умовах договірних відносин. Загалом зміст практик відповідає тенденціям розвитку ринку праці та очікуванням стейкхолдерів, а також дозволяє досягти за цією компонентою, заявлених у ОП, програмних результатів навчання.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

У МДУ розроблено проєкт «Положення про щодо політики розвитку soft skills в МДУ» (http://mdu.in.ua/publ/polozhennja_shhodo_politiki_rozvitku_soft_skills_v_mariupolskomu_derzhavnomu_universiteti/1-1-0-178), що включає 1. Загальні положення, 2. Напрями розвитку soft skills, 3. Прикінцеві положення. Згідно проєкту політика розвитку soft skills базується на принципі сприяння створенню умов для формування навичок

комунікації, лідерства, здатності брати на себе відповідальність, працювати в критичних умовах, вміння залагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості deadline (вчасного виконання поставлених завдань), здатності логічно і критично мислити, самостійно приймати рішення, креативності, знання іноземних мов тощо, які реалізуються за рахунок наступних компетентностей (ОП 2020 р.): ЗК 2. Здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, ЗК 8. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію, працювати в команді з дотриманням етичних норм та цінностей мультикультурного суспільства, здійснювати наукову полеміку та спілкування державною та іноземною мовами, СК 3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту, СК 5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління, СК 6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми. Розвиток soft skills забезпечується такими освітніми компонентами ОП 2020 р., як: ОК 1. Методологія та організація наукових досліджень, ОК 2. Іноземна мова у професійному середовищі, ОК 4. Академічне письмо, ОК 5. Психологія управління, ОК 8. HR-менеджмент та технології лідерства тощо. Більшість інших освітніх компонент також мають окремі тематичні розділи, які дозволяють набути певних соціальних навичок (soft skills).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Достатність обсягу аудиторної та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти за більшістю освітніх компонентів було підтверджено опитуванням ЕГ здобувачів вищої освіти. Це підтверджує і додатковий аналіз змісту компонентів О П “Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою” спеціальності 073 “Менеджмент” ЕГ. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року становить 60 кредитів ЄКТС. Навчальні дні та їх тривалість визначаються річним графіком освітнього процесу. Вказаний графік складається на навчальний рік з урахуванням перенесень робочих та вихідних днів, погоджується і затверджується в порядку і в терміни, встановлені в МДУ. НП та ОП включають як аудиторне навантаження, так і самостійну роботу студентів, обсяг якої за кожною дисципліною відповідає встановленим граничним нормам (кількості годин аудиторного навантаження орієнтовно до 1/3 від кредиту ЄКТС, а годин на самостійну роботу - до 2/3 кредиту ЄКТС). Форми, види і зміст самостійної роботи студентів ЗВО регламентуються п. 4.3.9 Самостійна робота студента “Положення про організацію освітнього процесу” (с. 10) (http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu.pdf). Зміст самостійної роботи студента у форматі конкретної дисципліни визначається робочою програмою дисципліни. Реальне виконання СРС здобувачами вищої освіти за ОП здійснюється вибірково розглядом конспектів тем, а також надання викладачами варіантів завдань для виконання студентами індивідуальних самостійних робіт: рефератів, розрахункових робіт. Під час зустрічі із здобувачами, НПП було з'ясовано, що в ЗВО виконання ними СРС забезпечується через бібліотеку, комп'ютерні класи та можливість безкоштовної роботи в мережі Інтернет завдяки системі Wi-Fi, що функціонує в ЗВО. Таким чином, обсяг ОП “Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою” та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) реалістично відображає фактичне навантаження здобувачів, і у цілому є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За освітньо-професійною програмою не передбачена дуальна форма здобуття вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Наявність у ОП освітніх компонент, які були рекомендовані стейкхолдерами, зокрема роботодавцями, як за результатами систематичного анкетування зацікавлених сторін, так і за результатами комунікативних заходів. Формування щорічного узагальненого звіту про результати моніторингу освітніх програм університету (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit_monitoring_op_2019-2020_n.r..pdf), що є взірцевою практикою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони та недоліки: Структурно-логічна схема ОП не є чітко взаємопов'язаною системою оскільки містить дисципліни, вибір яких здобувачами вищої освіти передбачити неможливо (вибіркові компоненти). У структурно-логічній схемі не відображено безпосереднього зв'язку ОК1 та ОК4 з ОК13 та ОК14, що не зовсім обґрунтовано з позиції змістового наповнення таких компонент та повного розуміння здобувачами траєкторії навчання. Організаційні обмеження щодо мінімальної чисельності здобувачів для вибору освітніх компонент не враховують динаміку зміни контингенту студентів. Рекомендації: Доцільно удосконалити структурно-логічну схему ОП. Рекомендовано переглянути обмеження щодо мінімальної чисельності студентів для вибору освітніх компонент, зважаючи на динаміку зменшення контингенту здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7 та 2.8. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 2.2 і готовність ЗВО до удосконалення, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 2. Усі зазначені недоліки не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до Маріупольського державного університету в 2020 році розроблені прийнятною комісією та затверджені Вченою радою університету відповідно до Умов прийому для здобуття вищої освіти в 2020 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 11 жовтня 2019 року № 1285 та Змін до Умов прийому для здобуття вищої освіти в 2020 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 4 травня 2020 року № 591. Правила містяться на сайті ЗВО і є у вільному доступі (<https://bit.ly/3dzTOdy>). Правила є зрозумілими, без дискримінаційних положень та чітко визначають вимоги щодо осіб, які прагнуть вступити до магістратури, а також включають етапи вступної кампанії. Вступ на освітню програму "Управління фінансово-економічною безпекою" відбувається у формі єдиного вступного іспиту з іноземної мови, співбесіди та вступного іспиту. З приводу єдиного вступного іспиту з іноземної мови на сайті ЗВО надана уся необхідна інформація для абітурієнтів. Під час фокус-групи із здобувачами вищої освіти було вказано, що у них не виникало труднощів із інформаційним забезпеченням під час вступної кампанії.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Згідно з Правилами прийому до Маріупольського державного університету в 2020 році за спеціальністю 073 «Менеджмент» для другого (магістерського) рівня (<https://bit.ly/2T4FjoL>) здобувач повинен мати ступінь бакалавра, магістра (ОКР «Спеціаліст»). Програма вступного фахового іспиту на освітню програму "Управління фінансово-економічною безпекою", розміщена на сайті ЗВО (<https://bit.ly/3kd8bXD>) і є у вільному доступі. Згідно з правилами вступ передбачає співбесіду, вступний іспит та ЄВІ з іноземної мови. Співбесіда складається з теоретичних питань, що дозволяють перевірити уміння абітурієнтів з обраного фаху. Вступний іспит передбачає відповіді на теоретичні питання та тестові завдання, що дозволяють перевірити знання та уміння. Зміст вступного випробування відповідає (організаційний менеджмент, операційний менеджмент, управління персоналом та інші теми) рівневі початкових компетентностей, необхідних для початку навчання на програмі. У програмі наведено етапи проведення іспиту, критерії та шкала оцінювання.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання

кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти визначені низкою документів, а саме: Інструкцією про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у Маріупольському державному університеті (<https://bit.ly/3lZPZRK>), де прописано порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення та складання академічної різниці. Положенням про порядок переведення, поновлення та вступу на паралельне навчання у Маріупольському державному університеті (<https://bit.ly/37m1oZA>), яке містить процедури переведення студентів як в межах університету, так і з інших закладів вищої освіти. Визнання результатів, отриманих під час академічної мобільності, регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Маріупольському державному університеті (<https://bit.ly/2IA9rya>). Усі документи містяться на сайті ЗВО та є у вільному доступі. При спілкуванні зі здобувачами вищої освіти не було продемонстровано обізнаності про право студентів на участь у програмах обміну, стажування тощо. На освітній програмі випадків перезарахування навчальних дисциплін, або визнання результатів академічної мобільності не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті регулюється Порядком визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті (<https://bit.ly/2T59bVf>). Для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, необхідним є створення комісії, яка розглядає заяву здобувача вищої освіти та документи (сертифікати, свідоцтва тощо), що підтверджують ті результати навчання, які здобувач отримав за результатами неформальної освіти. Даний документ оприлюднено на сайті університету та знаходиться у вільному доступі. У процесі спілкування було з'ясовано, що закладом проводиться ряд неформальних заходів. Проте студенти ОП не поінформовані про такі можливості. Процедура визнання результатів є зрозумілою. Однак перевірити її в реальності не було можливості унаслідок відсутності подібних прецедентів за освітньою програмою. Це підтверджено інформацією, наведеною у Відомостях самооцінювання та при відеозустрічах із представниками ЗВО та здобувачами вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У МДУ визначені чіткі та зрозумілі правила прийому, переведення, поновлення та визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, а також процедура визнання неформальної освіти. Усі необхідні документи, які містять інформацію щодо вступу, визнання результатів неформальної освіти та академічної мобільності розміщено у вільному доступі на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони та недоліки: Незважаючи на наявність процедури визнання неформальної освіти та процедури зарахування результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, або за програмами академічної мобільності, здобувачі освітньої програми не ознайомлені з такими можливостями. Рекомендації: З метою залучення студентів до здобуття неформальної освіти та участі у програмах академічної мобільності рекомендовано ознайомити здобувачів вищої освіти з напрямками та можливостями таких заходів, а також процедурами зарахування, отриманих з їх допомогою результатів навчання.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1 та 3.2. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 3.3 та 3.4 і готовність ЗВО до удосконалення, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3. Усі зазначені недоліки не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчальний процес у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в МДУ» (http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu.pdf), в якому визначені порядок і форми організації навчального процесу, контрольні заходи. У ході проведення зустрічей з НПП за допомогою засобів відеозв'язку та вивчення матеріалів (робочих програм) встановлено, що при викладанні заявлених в ОП дисциплін використовуються новітні методи подачі та засвоєння матеріалів, наприклад вирішення проблемних ситуацій (кейс-стаді), проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання, індивідуальні співбесіди за програмовим змістом дисципліни. З кожної ОК, здобувачі виконують індивідуальну роботу, яка передбачена робочими програмами та оцінюється у визначену кількість балів. Моніторинг якості освітньої діяльності у ЗВО здійснюється на підставі Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості в Маріупольському державному університеті http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/polozhennja_sistema_vzjaao.pdf. Встановлено, що з метою оцінки якості освітнього процесу, у ЗВО, здійснюється моніторинг всіх ОП (http://mdu.in.ua/index/monitoring_op/o-302) та формується відповідний звіт. У ЗВО систематично проводиться анонімне анкетування здобувачів. Так, було проведене анонімне анкетування здобувачів щодо організації освітнього процесу в умовах карантину за допомогою Microsoft Forms і сформовано відповідний звіт (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit_pro_rezultati_anketuvannja_organizacija_osvit.pdf). Також здійснюється анкетування за формами розміщеними на сайті факультету (<http://elf.mdu.in.ua/index/menedzhment/o-20>). Згідно з методичними рекомендаціями щодо виконання та захисту кваліфікаційних робіт студентами спеціальності 073 «Менеджмент» за освітньою програмою «Управління фінансово-економічною безпекою», здобувачі мають право самостійно обирати наукового керівника та тему для виконання кваліфікаційної роботи. Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт затверджується випусковою кафедрою та щорічно оновлюється. Згідно «Положення про індивідуальний графік навчання у Маріупольському державному університеті» (http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_individualnij_grafik.pdf), здобувачі вищої освіти, які працевлаштовані за спеціальністю, на якій навчаються, мають право поєднувати роботу та навчання. Наведені факти свідчать про те, що у ЗВО дотримуються принципів формування студентоцентрованого підходу та академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час онлайн-зустрічей зі здобувачами вищої освіти та з представниками студентського самоврядування було встановлено, що усі учасники освітнього процесу в доступній і зрозумілій формі за різними інформаційними каналами на безоплатній основі мають змогу отримати інформацію про цілі, зміст, освітні компоненти та програмні результати навчання на даній ОП (освітня програма розміщена у вільному доступі на сайті МДУ). Студенти підтвердили, що, отримавши доступ до веб-центру МДУ (дистанційне навчання на основі платформи Moodle, <http://moodle.mdu.in.ua>), вони можуть ознайомитися зі змістом робочої програми освітньої компоненти та відповідним комплексом навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни (КНМЗНД), а також самостійно опрацювати лекційний матеріал, виконати завдання, пройти тестування. Це свідчить про ефективне застосування системи дистанційного навчання в освітньому процесі. У вільному доступі на сайті МДУ робочі програми навчальних дисциплін натеper не розміщуються. На запит експертній групі було надано тимчасовий доступ до системи дистанційного навчання університету. Аналіз змісту робочих програм навчальних дисциплін та програм практик у системі Moodle та у Відомостях про самооцінювання ОП загалом дозволяє стверджувати, що здобувачі мають можливість самостійно ознайомитися із цілями, програмними результатами навчання, порядком та критеріями оцінювання у межах освітніх компонент. Крім того, під час аудиторних занять така інформація надається кожним викладачем на першому занятті з навчальної дисципліни. Під час онлайн-зустрічей було з'ясовано, що здобувачі вищої освіти за ОП володіють інформацією про систему і критерії оцінювання знань. Надання доступної і зрозумілої інформації усім учасникам освітнього процесу щодо цілей, змісту і ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у формі силабусів поки не застосовується.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

У ЗВО популяризується та підтримується наукова робота студентів. Студенти залучаються до виконання студентських наукових робіт в рамках проведення I та II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук: галузь «Управління фінансово-економічною безпекою» (Дьячкова М.А., Влас А.В., Алферов А.А. (2017, 2018), Носова А.М. (2019)). У ході експертизи було встановлено, що студенти, які навчаються на ОП заохочуються та мотивуються до виконання наукових досліджень викладачами, про що свідчить

їх участь у конференціях різних рівнів (науково-практична конференція «Сучасні технології управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом»), (науково-практична конференція «Особливості інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір») http://mdu.in.ua/index/materiali_konferencij/0-147. Де разом з науковими керівниками здобувачі публікують тези та наукові статті. На кафедрі менеджменту працює студентське науково-дослідне товариство «EconoMix», також щорічно в МДУ проходить Декада студентської науки. Крім того, здобувачі (Нефьодова Д.І.) були залучені до виконання наукових досліджень у межах науково-дослідної теми кафедри: «Управління фінансово-економічною безпекою держави та шляхи запобігання зовнішнім і внутрішнім загрозам» (2014-2019 рр.), за результатами яких опубліковано колективну монографію https://www.facebook.com/management.mdu/?hc_ref=ARRzz45306WkWV, що свідчить про можливість отримання додаткових компетентностей та розширення їх наукового світогляду. Позитивною практикою є впровадження певних наукових результатів кваліфікаційних магістерських робіт у практичну діяльність підприємств, що було підтверджено під час зустрічі з роботодавцями.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Комплекси навчальних матеріалів, що формують навчально-методичне забезпечення дисциплін, які викладаються на ОП систематично оновлюються та удосконалюються НПП. Необхідні та актуальні зміни вносяться на основі побажань та рекомендацій усіх груп стейкхолдерів, щодо структури та наповнення освітніх компонентів, а також власних наукових досліджень викладачів та отриманого досвіду внаслідок відвідування тренінгів, курсів підвищення кваліфікації (Гапонюк О.І. - наукове стажування у Вищій духовній семінарії Асоціації католицького апостольства, тема: «Академічна доброчесність»; Кислова Л.А. – Гомельський державний університет ім. Франциска Скорини (м. Гомель, Білорусь), кафедра економіки і управління, сертифікат №0000019 від 28.11.2019; Горбашевська М.О. - наукове стажування у Вищій духовній семінарії (Польща), тема: «Академічна доброчесність: виклики сучасності», 14.10.2019-25.10.2019; Мацука В.М. - Гомельський державний університет ім. Франциска Скорини (м. Гомель, Білорусь), кафедра економіки і управління, сертифікат №0000020 від 28.11.2019). Згідно представленої інформації, у 2019-2020 н.р. кафедрою менеджменту було суттєво оновлено рекомендації до написання та виконання кваліфікаційних робіт і їх тематику, яка відповідає сучасним практикам.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Міжнародну співпрацю МДУ детально висвітлено на офіційному сайті (http://mdu.in.ua/index/mizhnarodna_dijalnist/0-4). До заходів пов'язаних із інтернаціоналізацією ЗВО залучаються практично усі учасники освітнього процесу. У МДУ підписано достатньо велику кількість угод про міжнародне співробітництво (більше 115 угод). У 2017 р. за сприяння кафедри менеджменту була підписана угода про співпрацю між МДУ та Гомельським державним університетом ім. Ф. Скорини (Республіка Білорусь), де викладачі кафедри пройшли підвищення кваліфікації (Кислова Л.А., Мацука В.М.). НПП, що забезпечують ОП, приймають активну участь у закордонних наукових конференціях, що відображено у таблиці 2 Звіту самооцінювання. Для здобувачів ЗВО діють програми семестрового навчання за кордоном, що здійснюється в рамках програми Еразмус+ та відповідних угод про співпрацю з іноземними ЗВО, однак на ОП практик міжнародної мобільності не встановлено. Також за результатами інтерв'ювання визначено, що на ОП практика реалізації програми «подвійного диплома» відсутня, а здобувачі не беруть активної участі у реалізації міжнародних проєктів МДУ. Більшість робочих програм навчальних дисциплін не містять посилання на іноземні інформаційні джерела.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Методи навчання і викладання відповідають концепту студентоцентрованості, заявленим у ОП цілям, дозволяють досягати програмних результатів навчання. Інформування здобувачів вищої освіти щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання організовано належним чином і відбувається своєчасно. На ОП дослідження активно впроваджуються в освітній процес.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони та недоліки: На ОП відсутні практики міжнародної мобільності, реалізації програм «подвійного диплома», а також участі здобувачів у реалізації міжнародних проєктів. Більшість робочих програм навчальних дисциплін не містять посилань на іноземні інформаційні джерела. Рекомендації: Рекомендовано розглянути можливість здійснювати надання доступної і зрозумілої інформації усім учасникам освітнього процесу, щодо цілей, змісту і ПРН, порядку та критеріїв оцінювання, у формі силабусів. Доцільно залучати здобувачів ОП до реалізації міжнародних проєктів МДУ. Варто започаткувати практику реалізації програми «подвійного диплома». У робочих

програмах навчальних дисциплін доцільно оновити рекомендовані джерела інформації та надати посилання на іноземні інформаційні джерела.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.3 та 4.4. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 4.5, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 4. Усі зазначені недоліки не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Основними формами оцінювання на ОП “Управління фінансово-економічною безпекою” є поточний (усне опитування, колоквиум, лабораторні заняття тощо) та підсумковий види контролю, а також оцінювання практик та курсових робіт, атестація здобувачів вищої освіти. Це наведено у Положенні про організацію освітнього процесу: (<https://bit.ly/357RoR7>), а також Положенні про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти у МДУ (<https://bit.ly/3kbxzo3>). Положення розміщені на сайті ЗВО у вільному доступі. У робочих програмах навчальних дисциплін наведені критерії та засоби оцінювання, розподіл балів та шкала оцінювання. На фокус-групі зі студентами було з’ясовано, що на першому занятті з дисципліни викладач ознайомлює їх з критеріями та методами оцінювання. Крім того, було зазначено, що для отримання інформації стосовно оцінювання з того чи іншого предмету, активно використовується платформа Moodle. Результати роботи студентів за певною освітньою компонентою виставляються в електронному журналі на платформі Moodle.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації здобувачів за освітньою програмою визначається Стандартом вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» (<https://bit.ly/3ooYkLz>). Основною формою підсумкової атестації здобувачів вищої освіти ОП є захист кваліфікаційної роботи. Підсумкова атестація регламентована Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в МДУ (<https://bit.ly/347JeYo>). Захисту кваліфікаційної роботи передують її перевірка на плагіат. Процедура перевірки вимагає і не менше 75% оригінальності роботи. Для цього застосовується сервіс UNICHECK.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об’єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів є доступними для всіх учасників освітнього процесу, що підтверджено на фокус-групі зі студентами. До того ж вони визначені в Положенні про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти у МДУ (<https://bit.ly/2FJ8k6i>). Положення знаходиться у вільному доступі на сайті ЗВО. Крім цього, правила проведення контрольних заходів повідомляються студентам на першому занятті з дисципліни. Об’єктивність екзаменаторів забезпечується шляхом оприлюднення отриманих студентами результатів поточного (в електронному журналі) та підсумкового контролю з певної дисципліни. Під час фокус-групи з науково-педагогічним персоналом було озвучено, що оцінка за іспит складається з балів отриманих під час виконання поточних завдань, а також з балів за складання іспиту. До процедури оцінювання дипломних робіт залучаються роботодавці, а саме представники торгово-промислової палати міста Маріуполя. Для врегулювання конфлікту інтересів, у МДУ розроблена процедура вирішення конфліктних ситуацій на факультетах (<https://bit.ly/2T3d9uf>). Згідно з нею, у випадку звернення, створюється відповідна комісія. На фокус-групі студенти

повідомили, що для вирішення конфліктної ситуації вони можуть звернутися до куратора групи. Згідно Положення про організацію освітнього процесу порядок оскарження контрольних заходів з метою підвищення позитивної оцінки не передбачено. Процес повторного проходження дозволяється не більше двох разів із кожної навчальної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету та регулюється Положенням про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/2T5Su8O>).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В МДУ розроблено низку внутрішніх документів, які регулюють процес дотримання академічної доброчесності. Серед них Положення про академічну доброчесність в Маріупольському державному університеті (<https://bit.ly/3j8mFqr>). У Положенні визначена процедура дій на випадок прояву академічної недоброчесності та відповідальність за її порушення. Крім того, функціонують Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти МДУ (<https://bit.ly/31g3CEn>) та Етичний кодекс (<https://bit.ly/31je6D8>). У кодексі визначено як запобігти академічному плагіату, або його виявити, а також описана процедура перевірки робіт на плагіат. Усі документи розміщені на сайті ЗВО та є у вільному доступі. Популяризація академічної доброчесності у закладі відбувається шляхом включення до робочої програми навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» тем «Організація науково-дослідної роботи магістрів», «Академічна доброчесність та боротьба з академічним плагіатом». На фокус-групі здобувачі вищої освіти продемонстрували часткову обізнаність щодо академічної доброчесності. На сайті ЗВО створено спеціальний розділ присвячений академічній доброчесності, доступ до якого може здійснюватися через QR-код, розміщений на вході до навчальних аудиторій. В ЗВО інструментом протидії використанню плагіату в магістерських роботах є сервіс UNICHECK. Підтвердженням цього є угода 70/03 від 10.03.2020 р. (<https://bit.ly/3001OJA>). Експертній групі за допомогою відеозапису було продемонстровано роботу даного сервісу. У разі виявлення плагіату робота повертається на доопрацювання студента спільно з науковим керівником. На зустрічах експертній групі було повідомлено, що випадків порушення академічної доброчесності на освітній програмі не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

У МДУ форми контрольних заходів, правила їх проведення та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. Позитивною стороною є використання платформи Moodle для оцінювання та контролю знань здобувачів вищої освіти. Визначена процедура повторного перескладання іспитів. У МДУ розроблена процедура вирішення конфліктних ситуацій. Використовується технологічний інструмент протидії плагіату за допомогою ліцензованого програмного забезпечення "UNICHECK".

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони та недоліки: Положенням про організацію освітнього процесу не передбачено порядок оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі вищої освіти не в повній мірі ознайомлені з процедурою вирішення конфліктних ситуацій на освітній програмі. Рекомендації: Доцільно визначити порядок оскарження результатів контрольних заходів, які були б прозорими, об'єктивними та зрозумілими, а також доступними усім учасникам освітнього процесу. Варто забезпечувати належне ознайомлення здобувачів вищої освіти із процедурою вирішення конфліктних ситуацій на освітній програмі. Рекомендовано популяризувати академічну доброчесність шляхом проведення зустрічей, обговорень та тренінгів з моменту вступу студентів до навчального закладу.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1 та 5.2. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 5.3 та 5.4 і готовність ЗВО до удосконалення, голістичний підхід в

оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 5. Усі зазначені недоліки не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

На основі аналізу наданих ЗВО матеріалів щодо академічної та/або професійної кваліфікації та відповідності дисциплінам НПП, що забезпечують викладання на ОП «Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою» та з урахуванням Наказу МОН України «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266» кадровий склад, який забезпечує ОП за формальними ознаками відповідає достатньому рівню академічної кваліфікації. Безпосередньо у процесі експертизи, експертною групою було проаналізовано інформацію щодо базової освіти, стажу роботи, публікаційної активності, наукових ступенів, вчених звань НПП та визначено, що усі викладачі забезпечують необхідну, для викладання на магістерському рівні, кількість пунктів Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Окремо необхідно відмітити, що наукова спеціальність «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» відповідає спеціальності «073 Менеджмент», що свідчить про достатній рівень академічної кваліфікації НПП (Гапонюк О.І., Кислова Л.А., Горбашевська М.О., Семкова Л.В., Мацука В.М.). Викладачі мають публікації у виданнях Scopus, Web of Science (Гапонюк О.І., Горбашевська М.О., Мацука В.М., Омельченко В.Я., Шабельник Т.В., Федорова Ю.Г., Кузьменко С.Г.), інших наукометричних базах даних, статті у фахових виданнях України, опубліковані навчальні посібники. монографії, деякі беруть участь у виконанні науково-дослідних робіт (Омельченко В.Я.), всі викладачі мають розроблене навчально-методичне забезпечення відповідних ОК, публікації у матеріалах конференцій, беруть участь у професійних об'єднаннях. Наукові інтереси та представлені публікації НПП засвідчують відповідність викладачів тим дисциплінам, які вони викладають. Результати аналізу та інтерв'ювання фокус групи підтвердили, що академічна кваліфікація НПП, які викладають на ОП, забезпечує досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

У ЗВО існує чітка процедура проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад академічного персоналу. Вона формується у відповідності до Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП, обрання за конкурсом та укладання з ними трудових (договорів) контрактів від 05.01.2018 р. (http://mdu.in.ua/Dokumenty/konkurs/polozhennja_pro_provedennja_konkursnogo_vidboru_npp.PDF). Тут визначено загальні положення, процедуру оголошення конкурсу, вимоги до претендентів на різні посади, особливості приймання документів на участь у конкурсі, процес обрання претендентів, умови укладання трудового договору та припинення трудових правовідносин. Детальний опис процесів сприяє прозорості конкурсного добору викладачів. Але використання окремих форм заяв про допуск до конкурсу працівників МДУ (Додаток 1) та працівників інших ЗВО (Додаток 2), недостатньо узгоджується із принципами Положення щодо рівності умов для всіх учасників конкурсу. Крім того, відповідно до п. 2.2 Положення рішення про допуск до участі у конкурсі має ухвалювати конкурсна комісія. Тоді як форма заяв про участь у конкурсі передбачає надання згоди на це і з боку завідувача кафедри, декана факультету, проректора та ін. Але не визначено особливості здійснення процедури за наявності обставин, які дають підстави для обґрунтованого припущення про упередженість певної посадової особи щодо претендента, або наявності з ним конфлікту інтересів. Експертній комісії була надана копія оголошення у газеті «Приазовський робочий» № 16 (20599) від 01.03.2019 р, а також оголошення про конкурс від 01.03.2019 р. із сайту МДУ (http://mdu.in.ua/news/mdu_ogoloshue_konkurs_na_zamishhennja_posad_naukovo_pedagogichnikh_pracivnikiv/2019-03-01-2931). Однак за усіма вакансіями відсутні цілеорієнтовані вимоги для ОП щодо основних освітніх компонент для викладання, досвіду практичної діяльності НПП у відповідній професійній сфері та ін. Зокрема, за результатами опитування, останнє є бажаною умовою для багатьох стейкхолдерів на цій ОП. Експертна комісія також знайомилася із Витягами з протоколів засідання конкурсної комісії МДУ № 2 від 20.12.2017 р. та № 2 від 24.05.2019 р. Процедури конкурсного добору НПП загалом дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів для успішної реалізації освітньої програми. Але існують резерви і для удосконалення цього процесу.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У МДУ використовується декілька напрямів залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Це, зокрема: 1) залучення їх представників до рецензування якості освітніх програм (Відділення Донецької торгово-промислової палати у м. Маріуполі, Донецький державний університет управління); 2) співпраця проєктної (робочої) групи ОП зі стейкхолдерами щодо поліпшення якості змісту навчання через проведення дискусій на

відеоконференціях (Східне регіональне управління Акціонерного товариства державний банк «Приватбанк», Центр підтримки та розвитку малого і середнього бізнесу); 3) взаємодія із роботодавцями щодо забезпечення умов для проходження виробничих практик; 4) спільна участь викладачів ОП та фахівців із бізнесу у круглих столах та семінарах; 5) спільна присутність представників роботодавців і студентів на Днях кар'єри та різних професійних заходах та виставках; 6) проведення на освітній програмі тематичних лекцій, тренінгів (http://mdu.in.ua/news/studentiv_mdu_navchali_navichkam_samoprezentaciji/2019-05-10-3066), участь у форумах (<https://www.facebook.com/118808719517743/posts/152301529501795>) та інші заходи. Усе це було підтверджено на зустрічі експертної групи із представниками Східне РУ Акціонерного товариства державний банк «Приватбанк», Центр підтримки та розвитку малого і середнього бізнесу, Інвестиційна компанія «Altostrata Investment Limited», Відділ міжнародного співробітництва та протокольної роботи Маріупольської міської ради, Центр розвитку стартапів – 1991 м. Маріуполь. До того ж для підтвердження комісії були надані договори на проходження виробничих практик. Крім того, ЗВО кожного року проводить заходи, які спрямовані на залучення стейкхолдерів до організації та реалізації освітнього процесу. Серед них презентація освітньої програми «Skills Lab» (http://mdu.in.ua/news/studentiv_mdu_zaprosujut_na_osvitnju_programu_skills_lab_podacha_zajavok_do_21_listopada/2018-11-16-2790). 23.04.2020 р. кафедрою менеджменту у форматі відеоконференції було проведено круглий стіл на тему: «Проблематика підвищення конкурентоспроможності фахівців у сфері управління фінансово-економічною безпекою на ринку праці». Активну участь в дискусії взяли Лисенко О.В., економіст з фінансової роботи ККП «Маріупольтепломережа» та Дятлова В.С., помічник керівника ТОВ «Спецбудінжиніринг», які запропонували для удосконалення ОП використання практичних модулів та кейсів у підготовці ЗВО з використанням сучасного інформаційно-аналітичного забезпечення. Питання співпраці з виробничими підприємствами регіону для розширення кількості баз проходження практики було висвітлено колишнім випускником спеціальності Сивак С.М., начальником дільниці з ремонту металургійного обладнання №1 Цеху ремонту агломераційного виробництва ТОВ «Метінвест-Промсервіс» (<https://www.facebook.com/118808719517743/posts/266526858079261>). Загалом залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу у на освітній програмі має системний та різноплановий характер.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Участі у реалізації освітнього процесу на освітній програмі фахівців-практиків, експертів у галузі та представників-роботодавців на постійній основі та на умовах трудових відносин не виявлено. Але ЗВО їх періодично запрошує для певних тематичних лекцій, тренінгів та майстер-класів. Серед них лекції практиків на теми: «Роль органів державного управління в забезпеченні економічної безпеки підприємництва. Співпраця і розвиток партнерських відносин Маріупольської міської ради з міжнародними організаціями та фондами (18.05.2020 р.) (<https://www.facebook.com/118808719517743/posts/288985595833387>), «Фінанси малого бізнесу» (18.01.2020 р.), (<https://www.facebook.com/118808719517743/posts/187464925985455/?app=fbl>); «Характеристики якісного івенту, технології планування Agenda» (04.03.2020 р.) (<https://www.facebook.com/118808719517743/posts/225793458819268>); «Мінімальний набір РМ-новачка» (11.03.2020 р.) (<https://www.facebook.com/118808719517743/posts/230644331667514>). Крім того, відбулися відкриті лекційні заняття за участю Романенко А.М. (Директора з розвитку проєктів в Україні, Інвестиційна компанія Altostrata Investment Limited) в рамках дисципліни «Стратегічне та інноваційне управління у сфері фінансово-економічної безпеки» (18.09.2018 р.), а також за участю Каруник М.В. (Керівника регіонального роздрібного бізнесу Донбаської дирекції АТ «Альфа-Банк») в рамках дисципліни «Організація та управління фінансово-економічною безпекою банків та фінансових установ» (15.03.2019 р.). Усе це засвідчила зустріч зі здобувачами вищої освіти. Між тим опитування студентів вказало на їх бажання щодо більшого залучення професіоналів-практиків до аудиторних занять. Доречність цього підтверджує і наявність незначної кількості НПП із певним професійним досвідом роботи у сфері викладання ОК. Деякі представники роботодавців позитивно б сприйняли потенційну пропозицію від МДУ щодо працевлаштування за сумісництвом або на умовах погодинної оплати праці. Крім того, на зустрічі із роботодавцями була схвально сприйнята пропозиція експертної комісії щодо можливості укладання очочими студентами комерційних угод на практичну підготовку (із забезпеченням їм мотивованого наставництва з боку підприємства під час проходження виробничих практик). На зустрічі також обговорювалися пропозиції експертів щодо стажування у роботодавців деяких викладачів освітньої програми. Таким чином, залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків на регулярній основі є одним зі шляхів покращення якості ОП.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Положення про підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_pidvishhennja_kvalifikaciji_praciv.pdf) є основним документом, що регулює процес професійного розвитку викладачів університету. Згідно з Положенням між МДУ та суб'єктом підвищення кваліфікації укладається договір, що передбачає стажування одного чи декількох працівників. Аналіз засвідчив, що всі НПП освітньої програми здійснили цей процес протягом останніх 5 років. При цьому він відбувався у різних формах (удосконалення як фахових компетентностей, так і педагогічної майстерності), у різних організаціях та установах (ЗВО, ГО, НДІ, підприємства та ін.) та у різних країнах (Україна, Польща, Білорусь та ін.). МДУ сприяв участі викладачів у тренінгах і семінарах з лідерства (Фундація лідерства вищої освіти з Великої Британії (British Council)), а також тренінгах запрошених фахівців з викладацької майстерності для педагогів переміщених та східних ЗВО (ГО «Вище», Саксонський центр викладання та навчання вищої освіти в Лейпцігу

(Німеччина)). Таким чином, забезпечення професійного розвитку НПП значною мірою орієнтоване на співпрацю МДУ із іншими організаціями, а інколи і на повну індивідуальну організацію таких процесів з боку викладачів. До того ж часу варто звернути увагу на певний рівень функціонування власних програм підвищення педагогічної майстерності та професійного розвитку викладачів і у межах МДУ (Школа педагогічної майстерності викладачів). МДУ також стимулює НПП до участі у експертній та науковій діяльності. Під час інтерв'ювання, викладачі загалом засвідчили задоволеність існуючою системою планування та підтримки професійного розвитку у ЗВО, а також підтвердили її ефективність для підвищення якості викладання.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ЗВО діє Тимчасове положення про щорічне рейтингове оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів, 2019 р. (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/timchasove_polozhennja_rejt_ocinjvannja.pdf). Рейтингове оцінювання діяльності НПП проводиться за підсумками навчального року і охоплює всі види діяльності викладачів: навчальну, методичну, наукову та організаційну роботу. У цьому документі враховуються навчальні та методичні досягнення викладачів переважно на основі бальної оцінки обсягів навантаження за Індивідуальним планом роботи НПП. Але при оцінюванні не беруться до уваги результати опитування стейкхолдерів щодо професіоналізму викладачів. Інформація щодо результатів щорічного оцінювання академічного персоналу, кафедр і факультетів може бути використана для ухвалення управлінських рішень відповідно до чинного законодавства та інших нормативних документів. Відповідно до п. 1.6. рейтингове оцінювання діяльності НПП є основою для стимулювання науково-педагогічних працівників (преміювання, встановлення надбавок, присвоєння почесних звань, заохочення у вигляді відзнак тощо). Рейтингове оцінювання діяльності викладачів використовується і під час участі в конкурсі на заміщення вакантних посад, а також розподілу навчального навантаження НПП на новий навчальний рік. До того ж результати щорічного оцінювання можуть також братися до уваги при вирішенні питань соціальної спрямованості, розвитку матеріальної бази кафедр (в залежності від фінансових можливостей ЗВО). Тому такі процедури є засобом як морального, так і матеріального заохочення викладачів до професійного розвитку, у тому числі й до покращення викладацької майстерності. Крім того, в університеті діє Положення про матеріальне заохочення науково-педагогічних, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти МДУ за високий рівень результатів наукової роботи, 2020 р. (http://mdu.in.ua/Dokumenty/obgovorennja/2020/polozhennja_pro_stimuljuvannja_naukov_d-ti_v_mdu.pdf).

Положення розроблено з метою стимулювання розвитку наукових досліджень, підготовки науково-педагогічних кадрів, відзначення особистого внеску окремих НПП, здобувачів вищої освіти очної форми навчання МДУ, забезпечення високого рівня наукової діяльності МДУ, а також стимулювання підвищення рівня наукових досліджень та оприлюднення їх результатів у виданнях, які індексуються наукометричними базами даних Scopus та Web of Science. Матеріальне заохочення претендентів здійснюється шляхом преміювання, на підставі наказу ректора, відповідно до критеріїв і у обсягах, які визначені у Положенні. Протягом останніх років було премійовано викладачів ОП за високі досягнення у навчальній і науковій діяльності, вручено подяки та грамоти Донецької облдержадміністрації, подяки ректора, цінні подарунки тощо. Це було підтверджено на зустрічі із академічним персоналом. Таким чином, у ЗВО функціонує система стимулювання поліпшення та розвитку науково-педагогічної діяльності, зокрема і викладацької майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Відповідність академічної кваліфікації усіх НПП щодо фаховості викладання навчальних дисциплін ОП. Існування деталізованих процедур проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП. Співпраця із численними роботодавцями у контексті організації та реалізації освітнього процесу. Сприяння професійному розвитку викладачів у співпраці ЗВО із іншими організаціями у різних формах та у різних країнах. Стимулювання розвитку викладацької майстерності шляхом морального та матеріального заохочення НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони та недоліки: Під час оголошення конкурсу на заміщення вакантних посад НПП не оприлюднюються цілеорієнтовані для ОП вимоги до кандидатів, зокрема щодо відповідності їх академічної та/або професійної кваліфікації запланованим для викладання освітнім компонентам, необхідного для програми досвіду практичної діяльності претендента за певними дисциплінами тощо. Відсутня участь у реалізації освітнього процесу на ОП фахівців-практиків, експертів у галузі та представників-роботодавців на постійній основі (трудові та інші відносини). Рекомендації: Під час оголошення конкурсу на заміщення вакантних посад НПП доцільно оприлюднювати цілеорієнтовані для ОП вимоги до кандидатів, зокрема щодо відповідності їх академічної та/або професійної кваліфікації запланованим для викладання освітнім компонентам, необхідного для програми досвіду практичної діяльності претендента за певними дисциплінами тощо. З метою підвищення рівня професійної кваліфікації академічного персоналу ОП рекомендовано популяризувати додаткову зайнятість викладачів у практичній сфері менеджменту та/або бізнесу на умовах сумісництва чи укладання цивільно-правових договорів. Варто залучати представників роботодавців для проведення практичних занять на постійній основі (трудові та інші

відносини). Запропоновано удосконалити процедуру рейтингового оцінювання професіоналізму та педагогічної майстерності викладачів із урахуванням результатів опитування стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1, 6.3, 6.5 та 6.6. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 6.2 та 6.4 і готовність ЗВО до удосконалення, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 6. Усі зазначені недоліки не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Продемонстровані за допомогою відеозапису наявні матеріально-технічні ресурси ЗВО є достатніми для забезпечення реалізації освітньої програми, що включає і досягнення програмних результатів навчання. Зокрема, було продемонстровано навчальні аудиторії, аудиторії з мультимедійними дошками, комп'ютерні класи, де відбуваються заняття. Для студентів функціонує спортивний зал, оснащений всім необхідним для занять. Також у даному приміщенні проводиться спортивно-масова та фізкультурно-оздоровча робота для здобувачів вищої освіти та викладачів. На території корпусу працює буфет, а також медичний пункт, де є все необхідне для надання першої медичної допомоги. Для профілактики поширення COVID-19 у навчальному корпусі на поверхах та в навчальних аудиторіях розміщені для користування санітайзери. Було продемонстровано гуртожиток, де проживають студенти. Умови проживання у ньому відповідають санітарним вимогам. Також експертній групі було продемонстровано студентський коворкінг в навчальному корпусі, де студенти можуть проводити вільний час. У Маріупольському державному університеті студенти постійно мають доступ до бібліотеки, яка оснащена робочими місцями для студентів. Окрім цього функціонує електронний інституційний репозитарій (<http://repository.mdu.in.ua/>). Згідно слів представника бібліотеки репозитарій поповнюється новими надходженнями щороку. За спеціальністю «Менеджмент» протягом останніх років було придбано близько 900 примірників літератури, регулярно передплачуються періодичні видання як в електронному форматі, так і в друкованому. Окрім цього студенти мають доступ онлайн до міської бібліотеки. Навчально-методичне забезпечення (освітні програми, навчальні плани, робочі навчальні програми з усіх обов'язкових і вибіркових освітніх компонент; програми навчальної, виробничої та інших видів практик; підручники і навчальні посібники; методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи щодо вивчення дисциплін, завдання для практичних занять, самостійної роботи студентів, заліків, іспитів) загалом забезпечують досягнення цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У Маріупольському державному університеті викладачі та здобувачі вищої освіти мають безкоштовний доступ до інфраструктури ЗВО, а саме: навчального корпусу, спортивного комплексу, бібліотеки, медичного кабінету, коворкінгу. Окрім цього надано право на безоплатне користування бібліотечними, інформаційними фондами університету. Усі здобувачі вищої освіти отримують доступ до інформаційних матеріалів, що стосуються освітнього процесу через платформу Moodle та сайт ЗВО. Студенти та науково-педагогічні працівники мають безкоштовний доступ як до друкованих посібників та праць в бібліотеці, так і до онлайн-бібліотеки (<http://repository.mdu.in.ua/>). Доступ є не тільки до локальної бібліотеки університету, а й міської. На території ЗВО є вільний, безкоштовний доступ до мережі WI-FI.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Санітарно-технічний стан навчальних аудиторій економіко-правового факультету відповідає вимогам чинних норм та правил експлуатації. У корпусі економіко-правового факультету, за допомогою відеозапису, експертній групі було

продемонстровано наявність відкритих пожежних виходів, вогнегасників, а також планів евакуації. Під час демонстрації інфраструктури ЗВО експертну групу було ознайомлено із гуртожитками, де проживають студенти даної освітньої програми. При цьому представником органів студентського самоврядування було зазначено, що за дотриманням правил внутрішнього розпорядку стежить комендант. При спілкуванні зі здобувачами вищої освіти та представниками органів студентського самоврядування було відзначено роботу практичного психолога, який проводить консультування, а також продемонстровано обізнаність студентів про можливість звернутися за психологічною допомогою. До того ж часу в корпусі факультету встановлена скринька довіри. Також в корпусі є медичний кабінет, який оснащений всім необхідним для надання першої медичної допомоги, а для профілактики поширення COVID-19 у навчальному корпусі, на поверхах та в навчальних аудиторіях розміщені для користування санітаїзери. У ЗВО створено умови для всебічного задоволення потреб та інтересів здобувачів освіти, підтвердженням чого є активна співпраця з органами студентського самоврядування, організація низки культурно-масових та інформаційно-комунікаційних заходів для студентів, підтримка діяльності творчих колективів. Для проведення вільного часу в корпусі для студентів створено коворкінг.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти на факультеті здійснюється шляхом отримання інформації через створені групи адміністрації факультету та студентів у месенджерах (Viber, Telegram). Інформування здобувачів вищої освіти окрім цього здійснюється через офіційну сторінку ЗВО на фейсбуці (<https://m.facebook.com/mdu.mariupol/>). Для вступників до МДУ створено тематичний телеграм-канал “МДУ про вступ”, де надається інформаційна підтримка з даної тематики (https://t.me/mdu_mariupol). Окрім цього при спілкуванні з представниками органів студентського самоврядування було відзначено, що інформування академічних груп здійснюється через старост, а також кураторів групи. При спілкуванні зі здобувачами вищої освіти було відзначено, що більшість інформації стосовно освітнього процесу вони дізнаються із Moodle, або сайту ЗВО, із відповідних розділів (<http://mdu.in.ua/index/student/o-80>). Освітня підтримка студентів у ЗВО здійснюється шляхом отримання консультацій у рамках певних предметів, підготовки до іспитів. Окрім цього при спілкуванні зі студентами було відзначено, що з будь-яких організаційних питань вони можуть звернутися до куратора групи. Соціальна підтримка студентів здійснюється шляхом співпраці з органами студентського самоврядування (http://mdu.in.ua/index/studentska_rada/o-72), через можливість залучення до діяльності творчих колективів (“Промінь”, вокальна студія “Сопрано”) - (<https://bit.ly/34b5DUk>) та ін.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У Маріупольському державному університеті розроблено та затверджено поквартальний План-графік на 2018–2020 рр. реконструкції та проведення ремонту навчальних корпусів ЗВО щодо доступності до навчальних приміщень осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (<https://bit.ly/35djSaC>). На зустрічі експертній групі було продемонстровано вжиті заходи (згідно з планом) для створення достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Серед них: наявність місць на автостоянці для осіб з особливими потребами, встановлення пандусів та поручнів на зовнішніх сходах навчальних корпусів тощо. Для осіб з вадами зору сходи для входу в корпус позначені жовтою стрічкою. Під час фокус-групи із адміністративним персоналом було вказано, що згідно з розкладом, академічні групи, де є особи з обмеженими можливостями навчаються на першому поверсі.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У МДУ діє Етичний кодекс (<https://bit.ly/2FDflpo>), який регулює правила етичної поведінки учасників освітнього процесу. У етичному кодексі вказана процедура дій в разі недотримання правил етичної поведінки. Для вирішення питань конфліктних ситуацій у ЗВО створена комісія з питань дотримання етичного кодексу МДУ, діяльність якої регулюється Етичним кодексом (розділ 3). До комісії згідно положення входять представники Студентської Ради, що було підтверджено на фокус-групі з органами студентського самоврядування. Головою комісії було сказано, що випадків звернень з приводу порушення етичного кодексу в МДУ не було. В університеті затверджено антикорупційну програму на 2020 р., яка містить політику закладу освіти щодо антикорупційної діяльності (<https://bit.ly/3j5RkEJ>). До того ж діє Комісія з питань запобігання та виявлення корупції в МДУ, діяльність якої регулюється відповідним положенням (http://mdu.in.ua/Dokumenty/korup/polozhennja_pro_komisiju.pdf). На сайті ЗВО створено окремий розділ у вільному доступі, що містить всю необхідну інформацію про антикорупційні заходи. На факультеті працює Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій (http://mdu.in.ua/Dokumenty/pidrozdil/polozhennja_pro_fakultet.pdf), до якої можна звернутися у випадках, які пов'язані із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією. При спілкуванні із студентами за

освітньою програмою було з'ясовано, що конфліктних ситуацій не виникало, а у випадку їх появи студенти не обізнані про право звернутися до Комісії з питань дотримання Етичного кодексу.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

У МДУ матеріально-технічні ресурси і навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до онлайн-бібліотеки, яка містить необхідну навчальну літературу. Високий рівень інформаційно-консультативної підтримки студентів з боку адміністрації факультету, зокрема через куратора групи та співпрацю з органами студентського самоврядування. Чітко визначена політика та процедура дій у випадку конфліктних ситуацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони та недоліки: Здобувачі вищої освіти не в повній мірі ознайомлені із процедурою вирішення конфліктних ситуацій на освітній програмі, які можуть бути зумовлені сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією. Не забезпечено належний доступ особам з особливими потребами до верхніх поверхів корпусу. Рекомендації: Варто забезпечувати належне ознайомлення здобувачів вищої освіти із процедурою вирішення конфліктних ситуацій на освітній програмі, які можуть бути зумовлені сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією. З метою реалізації права на освіту особам з особливими потребами доцільно продовжувати реконструкції та проведення ремонту навчальних корпусів ЗВО (за прикладом плану-графіку на 2018-2020 рр). Рекомендовано покращувати умови забезпечення вільного доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до верхніх поверхів навчальних корпусів шляхом встановлення ліфтів, відповідного облаштування санітарних приміщень тощо.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 7.1, 7.2, 7.3., 7.4. та 7.5. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 7.6 і готовність ЗВО до удосконалення, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 7. Усі зазначені недоліки не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Здійснення моніторингу та періодичного перегляду ОП частково окреслено у розділі 8 Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності у МДУ від 31.05.2018 р. (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/polozhennja_sistema_vzja0.pdf). Такі політики та процедури ЗВО були затверджені і 06.04.2020 р. у Положенні про розробку, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм в МДУ (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/pro_gozrobku-monitoring-peregljad-udoskonallennja_t.pdf). Це, зокрема, зафіксовано у розділі 3 «Порядок розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду, удосконалення та закриття освітніх програм»: 3.1. Структура освітніх програм; 3.2. Рекомендації щодо розроблення змісту освітніх програм та 3.2. Розроблення та затвердження освітніх програм (нумерація дублюється); 3.3. Моніторинг, перегляд та удосконалення освітніх програм (згідно критеріїв Додатку до Положення про акредитацію ОП, 2019 р.); 3.4. Порядок організації моніторингу ОП. 3.5. Порядок та процедура оновлення, удосконалення та закриття освітніх програм. В основу розділу покладено рекомендації листа МОН України 1/9-239 від 28.04.2017 р. щодо примірного зразку освітньої програми (<https://udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/List-MON-1-9-239-vid-28-04-2017-zrazok-OP-bakalavr.pdf>). Відповідно до п. 3.5.1. рішення про необхідність перегляду ОП приймається у разі потреби, але не рідше одного разу за повний курс навчання за ОП на основі аналізу та оцінки результатів моніторингу. Освітня програма може оновлюватися щорічно в частині складових ОП, зокрема, певних ОК, змісту робочих програм, програм практик, внесення змін до навчального навантаження, заходів й методів навчання та викладання

тощо. Ініціаторами перегляду ОП можуть виступати: гарант ОП; керівник групи забезпечення спеціальності; адміністрація МДУ; навчальна лабораторія із забезпечення якості освіти навчального відділу МДУ; Науково-методична рада МДУ; декан факультету, на якому реалізується ОП; Вчена рада МДУ; студентське самоврядування МДУ. Якщо результати перегляду вимагають перепроєктування ОП, її освітніх компонентів, кількості кредитів, коригування цілей тощо для досягнення місії МДУ, визначених ПРН, то ОП підлягає модернізації. Проекти модернізованих ОП оприлюднюються на сайті у розділі «Громадське обговорення». Варто зазначити, що однією із важливих процедур моніторингу ОП є опитування стейкхолдерів. Особливістю ЗВО – це розгалуження процесу перегляду ОП на два підпроцеси: оновлення (стосується усіх компонентів ОП, крім цілей та ПРН, і рекомендується щорічно) та модернізація (передбачає зміни цілей та ПРН). У освітній програмі, яка затверджена 24.06.2020 р., дотримані визначені ЗВО процедури щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП відповідно до Положення від 06.04.2020 р. Це, зокрема, підтверджує Звіт про моніторинг освітніх програм 2019-2020 н.р. (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit_monitoring_op_2019-2020_n.r..pdf).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Відповідно до п. 3.3.4 Положення про розробку, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм в МДУ моніторинг ефективності освітньої програми проводиться з метою забезпечення відповідності ОП та потреб здобувачів вищої освіти. Моніторинг освітніх програм в МДУ має здійснюватися у тому числі на такому рівні як «здобувач вищої освіти-академічна група-курс-спеціальність-факультет». Опитування здобувачів (фокус-групи) можуть проводитися стосовно: зрозумілості логіки траєкторії підготовки; виявлення освітніх компонент, для опанування яких відсутні попередньо сформовані компетентності; виявлення компонентів, що містять схожі за змістом модулі; виявлення цілей та ПРН, що не відбивають сучасним тенденціям розвитку спеціальності та ринку праці і т. ін. Крім того, згідно Положення, одним із ініціаторів перегляду ОП може бути студентське самоврядування МДУ. Фактичне дотримання цих процедур у ЗВО було підтверджено на зустрічах із представниками студентського самоврядування та здобувачами вищої освіти. Так було враховано позицію студентів щодо розширення переліку фахових компетентностей, ПРН та удосконалення змістовної частини ОК після лекцій зовнішніх стейкхолдерів 04.03.2020 р. та 23.04.2020 р. (<https://bit.ly/3dHIfB6>). Крім того, представники студентського самоврядування беруть участь у роботі Вченої ради МДУ. Було враховано пропозицію представників органів студентського самоуправління щодо посилення використання практичних модулів та кейс-стаді у підготовці фахівців, з акцентом на сучасне інформаційно-аналітичне забезпечення. У ЗВО проводяться різноманітні періодичні опитування здобувачів (http://mdu.in.ua/index/monitoring_op/0-302). Частково співпраця зі студентами щодо розроблення і подальшого перегляду ОП відображена у результатах їх опитування за встановленою формою (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeAoOmCQO39zCLKDoJtnQAYenM5Ii_3aJLEr6kByNGTys8FUg/viewform). У п. 10 форми враховуються побажання студентів щодо удосконалення освітнього процесу на спеціальності. Експертній групі були продемонстровані анкети для опитування і у паперовому вигляді. Наслідком імплементації результатів таких опитувань на ОП стало введення ОК, пов'язаних із умінням управляти проектами та працювати в команді, розвитком лідерських та ділових якостей, комунікативних навичок, для набуття професійної відповідальності та ініціативності («Управління проектами», «HR менеджмент та технології лідерства»). Це було підтверджено на зустрічі зі здобувачами. Крім того, здобувачі беруть участь у засіданнях кафедри, де розглядаються питання якості освітнього процесу (Протокол № 12 від 03.03.2020 р.). Таким чином, студенти ОП певною мірою залучені до процедур забезпечення її якості як партнери.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У ЗВО функціонує Положення про організацію та проведення опитувань стейкхолдерів в МДУ, 10.06.2020 р. (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_opituvannja_stejkholderiv10.06.20.pdf). Відповідно до п. 3.3.4 Положення про розробку, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм в МДУ моніторинг проводиться шляхом періодичної (щорічно) перевірки змісту ОП фахівцями-практиками через опитування випускників ОП, які працюють за фахом, роботодавців, у яких працюють випускники, які навчалися за даною ОП, представників баз практик тощо. Частково співпраця із роботодавцями щодо розроблення і подальшого перегляду ОП відображена у результатах їх опитування за встановленою формою (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe4vUI8EUXh_ujX2oLqBSeI3FPDoolOYPEkNYD1XDqV93b8cw/viewform). У п. 6 форми враховуються побажання роботодавців щодо удосконалення освітнього процесу на ОП. Представники бізнесу зазначили про низку компетентностей, які має формувати програма. Відбувається їх залучення до рецензування якості освітніх програм (Відділення Донецької торгово-промислової палати у м. Маріуполі, Донецький державний університет управління). Роботодавці залучаються до процедур забезпечення якості ОП через спільну участь викладачів ОП та фахівців із бізнесу у круглих столах та семінарах, присутність представників роботодавців на днях кар'єри та різних професійних заходах та виставках, проведення на освітній програмі тематичних лекцій, тренінгів (http://mdu.in.ua/news/studentiv_mdu_navchali_navichkam_samoprezentaciji/2019-05-10-3066), участі у форумах (<https://www.facebook.com/118808719517743/posts/152301529501795>) тощо. Крім того, здійснюється співпраця проектною (робочою) групою ОП зі стейкхолдерами щодо поліпшення якості змісту навчання через проведення дискусій на відеоконференціях (Східне регіональне управління Акціонерного товариства державний банк «Приватбанк», Центр підтримки та розвитку малого і середнього бізнесу). Вибіркове інтерв'ювання

представників роботодавців ці факти підтвердило. Отже, бізнес залучений, як партнер, до процедур забезпечення якості ОП. Однак пропозиції роботодавців потребують більш глибокої імплементації на освітній програмі.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Освітня програма акредитується вперше. Однак є багато випускників попередніх років МДУ за спеціальностями 8.18010014 «Управління фінансово-економічною безпекою» (специфічні категорії) та 073 «Менеджмент». Ліцензію на підготовку магістрів зі спеціальності 8.18010014 «Управління фінансово-економічною безпекою» Маріупольському державному університету було надано ще у 2013 р. А у 2016 р. було здійснено перехід до нового переліку та переоформлено ліцензію відповідно на спеціальність 073 «Менеджмент». По таких випускниках діє практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо їх кар'єрного шляху. Випускники за бажанням надають дані про власне працевлаштування. Ця інформація систематизується та зберігається на випусковій кафедрі. Співпраця з випускниками щодо розроблення і подальшого перегляду ОП відображена у результатах їх опитування за встановленою формою (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd89yQrtV5bNOiUJDDiSRn2e9h1T7XJ_4Co6fokX4mX_JqPEg/viewform). У п. 5 форми враховуються побажання випускників щодо розширення або додавання компонент освітньої програми. Крім того, у 2010 р. в університеті був створений відділ з організації практик та працевлаштування випускників, який у 2018 р. реорганізований у навчальну лабораторію з організації практик та працевлаштування випускників. Серед її завдань – здійснення моніторингу працевлаштування випускників шляхом збору даних від випускових кафедр. Унаслідок лабораторією щороку формується загальний звіт щодо працевлаштування випускників ЗВО. Цей звіт обговорюється на засіданнях кафедр, вчених рад факультетів та університету. Сформовану у ЗВО практику збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників планують використовувати і щодо першого та наступних випусків фахівців освітньої програми, що акредитується.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Реагування системи забезпечення якості закладу вищої освіти на виявлені недоліки в освітній програмі періодично відбувається. Це підтверджує Звіт про моніторинг освітніх програм МДУ у 2019-2020 н.р. (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit_monitoring_op_2019-2020_n.r..pdf). Зокрема, було здійснено перевірку ОП та внесено зміни у відповідності до вимог Стандарту вищої освіти України для спеціальності 073 «Менеджмент» за магістерським рівнем (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/07/12/073-menedzhment-magistr.pdf>), а також Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>). Оновлення ОП розглянуто на засіданні кафедри менеджменту (Протокол № 1 від 28.09.2019 р.). Крім того, зміни схвалено на засіданні Вченої ради економіко-правового факультету (Протокол № 5 від 20.11.2019 р.). До того ж завдяки реагуванню системи внутрішнього забезпечення якості ОП на виявлені недоліки, зокрема й унаслідок опитування стейкхолдерів: розроблено анкети для опитування стейкхолдерів (роботодавців, випускників, здобувачів вищої освіти) з метою уточнення змісту ОП, переліку освітніх компонент, ПРН; розширено перелік спеціальних компетентностей, які дозволять ще більш поглиблене отримання здобувачами професійних компетентностей та набуття soft skills ((спроможність до організації внутрішньої та зовнішньої взаємодії щодо організації комплексної протидії загрозам та ризикам різних об'єктів (державі, підприємствам, організаціям та установам, іншим елементам соціально-економічних систем), спроможність до організації впровадження інновацій та наукових розробок для забезпечення фінансово-економічної безпеки та ПРН, здатність продемонструвати навички роботи та уміння формувати і систематизувати аналітичні матеріали для оцінки ефективності функціонування підприємства (організації, установи) в умовах невизначеності та ризиків)); удосконалено структурно-логічну схему вивчення освітніх компонент ОП та ін. За результатами роботи екзаменаційної комісії та рекомендацій голів ЕК сформовано пропозиції щодо удосконалення освітніх компонент ОП «Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою» (Протокол засідання кафедри менеджменту № 10 від 14.01.2020 р.). До того ж часу ухвалено рішення щодо удосконалення освітньої програми за рекомендаціями висновку ГЕР щодо акредитації ОП «Менеджмент» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Розглянуто питання «Про обговорення проекту оновленої освітньої програми «Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою» з урахуванням вимог та рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та пропозицій стейкхолдерів (Протокол засідання кафедри менеджменту № 13 від 14.04.2020 р.). Практика щодо використання форми щорічного узагальненого звіту про результати моніторингу на всіх освітніх програмах університету може бути рекомендована для використання іншим ЗВО.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Попередніх акредитацій освітньої програми за другим (магістерським) рівнем вищої освіти не здійснювалося. Однак при формуванні та удосконаленні програми частково бралися до уваги рекомендації попередньої акредитації

спеціальності 8.18010014 «Управління фінансово-економічною безпекою», яка відбулася у 2015 р. Унаслідок: відповідно до навчального плану спеціальності, було підготовлено та опубліковано 7 навчальних посібників та 9 монографій; кафедрою здійснювалося проведення лекцій із залученням фахівців-практиків; щорічно оновлюється перелік тем кваліфікаційних робіт із урахуванням змін, що відбуваються на регіональному та державному рівні з питань управління економічною безпекою; удосконалено методичні рекомендації з виконання кваліфікаційної роботи, в яких більш комплексно розкрито вимоги до змістовного наповнення науково-дослідних робіт, а також наведено рекомендації щодо методичного інструментарію та ін. До того ж часу ухвалено рішення щодо удосконалення освітньої програми за рекомендаціями висновку ГЕР щодо акредитації ОП «Менеджмент» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (Протокол засідання кафедри менеджменту № 13 від 14.04.2020 р.). Таким чином, результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності від 31.05.2018 р. (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/polozhennja_sistema_vzja0.pdf) зазначено, що система внутрішнього забезпечення якості в МДУ створюється з метою досягнення університетом рівня якості, визначеного Стандартами і рекомендаціями щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG, 2015 р.). Експертна група констатує, що протягом останнього часу ЗВО імплементував багато змін, які суттєво підвищили рівень системи внутрішнього забезпечення якості щодо відповідності таким стандартам. І тут, перш за все, варто відзначити підвищення рівня виявлення та урахування потреб стейкхолдерів на ОП, запровадження постійної звітності щодо моніторингу ОП, розробку Положення про гаранта ОП (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_garanta_op_v_mdu.pdf) та ін. Разом з тим Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності від 31.05.2018 р. побудоване на основі багатьох вимог Ліцензійних умов щодо провадження освітньої діяльності закладів освіти (2015 р.), які вже не є чинними після внесення змін від 10.05.2018 р. (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>). Зокрема, п. 4.1. Положення МДУ вимагає, щоб перелік складових навчально-методичного забезпечення підготовки здобувачів відповідав нормативам Ліцензійних умов, яких уже не існує. Більше того, це не узгоджується із рекомендаціями МОН України (лист № 1/9-434 від 09.07.2018 р. <https://mon.gov.ua/ua/npa/list-mon-19-434-vid-09072018-roku-shodo-rekomendacij-z-navchalno-metodichnogo-zabezpechennja>) щодо уникнення необґрунтовано надмірних вимог до змісту та обсягу навчально-методичного забезпечення дисциплін. До того ж у Положенні є розділ 5 «Оцінювання здобувачів вищої освіти». А згідно ч. 3, п. 2, ст. 16 Закону України «Про вищу освіту» для системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ЗВО обов'язковим є і щорічне оцінювання НПП, а також регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на сайті (<https://cutt.ly/GyOUPel>). Між тим з 2019 р. в МДУ діє Тимчасове положення про щорічне рейтингове оцінювання НПП, кафедр і факультетів. У складі навчального відділу ЗВО функціонує спеціальний підрозділ щодо координації процесу внутрішнього забезпечення якості (лабораторія із забезпечення якості освіти). Зустріч експертної комісії із його керівником засвідчила про належне розуміння завдань нової парадигми акредитації ОП та положень ESG (2015 р.). Таке розуміння мають і адміністративні працівники МДУ, а також академічний персонал, що задіяний на ОП. Загалом сформована культура якості у ЗВО сприяє успішному розвитку освітньої програми.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Взірцева практика щодо використання форми щорічного узальненого звіту про результати моніторингу на всіх освітніх програмах університету (<https://bit.ly/2HGqtSE>), яка може бути рекомендована для використання іншим ЗВО. Залучення різних стейкхолдерів до процесу, розробки, моніторингу і перегляду ОП, а також інших процедур забезпечення її якості як партнерів. Розгалуження процесу перегляду ОП на два підпроцеси: оновлення (стосується усіх компонент ОП, крім цілей та ПРН, і рекомендується щорічно) та модернізація (передбачає зміни цілей та ПРН). Моніторинг і аналіз потреб стейкхолдерів, а також реагування на пропозиції та виявлені недоліки в освітній програмі. Наявність Положення про гаранта ОП (<https://bit.ly/3ozWywr>). Протягом останнього року ЗВО імплементував багато змін, які суттєво підвищили рівень відповідності системи внутрішнього забезпечення якості стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти (ESG, 2015 р.).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони та недоліки: Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності МДУ від 31.05.2018 р.: 1) побудоване на основі багатьох вимог Ліцензійних умов щодо провадження освітньої діяльності закладів освіти (2015 р.), які не є чинними з 10.05.2018 р. (<https://bit.ly/3kyDyfn>); 2) комплексно не відображає вимоги ч. 3, п. 2, ст. 16 Закону України «Про вищу освіту», зокрема що для системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ЗВО обов'язковим є щорічне оцінювання НПП (<https://cutt.ly/GyOUPel>). Рекомендації: Запропоновано оновити Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в МДУ із

урачуванням внесених змін від 10.05.2018 р. до Ліцензійних умов щодо провадження освітньої діяльності закладів освіти, 2015 р. (<https://bit.ly/2NAvoGm>), а також рекомендацій листа МОН України № 1/9-434 від 09.07.2018 р. (<https://bit.ly/2HxVaKm>). Рекомендовано розглянути Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в МДУ щодо оновлення у контексті комплексного відображення вимог ч. 3, п. 2, ст. 16 Закону України «Про вищу освіту» (<https://cutt.ly/GyOUPel>).

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП має значний рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 8.1, 8.2, 8.3, 8.4 та 8.6. Крім того, ОП має зразкові практики за підкритерієм 8.5. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 8.7, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8. Усі зазначені недоліки не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В МДУ сформовані чіткі і зрозумілі правила та процедури, які регулюють права і обов'язки усіх учасників освітнього процесу. Зокрема, вони регламентовані Статутом ЗВО (http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/statut_mdu.pdf), Правилами внутрішнього розпорядку (http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/pravila_vnutrishnogo_rozporjadku_mdu.pdf), Колективним договором між адміністрацією та трудовим колективом на 2015-2020 рр. (http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/kolektivnij_dogovir_mizh_administracieju_ta_trudov.pdf), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості (<http://mdu.in.ua/Dokumenty/systema.pdf>), Етичним кодексом (http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/etichnij_kodeks_mdu.pdf) та ін. Крім того, для цього використовуються і численні документи у контексті регулювання освітнього процесу в МДУ (http://mdu.in.ua/index/normativne_zabezpechennya/0-53). Серед останніх з них: Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/porjadok_viznannja_neformalna_osvita.pdf), Положення про організацію та проведення опитувань стейкхолдерів (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_opituvannja_stejkholderiv10.06.20.pdf), Положення про гаранта освітньої програми (освітньо-професійної, освітньо-наукової) в МДУ (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_garanta_op_v_mdu.pdf) та ін. Усі нормативні документи знаходяться у публічному доступі та розміщені на сайті ЗВО. Прозорість та публічність освітнього процесу забезпечується МДУ і через оприлюднення окремої інформації у соціальних мережах. Загалом, під час реалізації освітньої програми, усі правила та процедури дотримуються згідно чинного законодавства та внутрішньої нормативної бази.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

У Положенні про розробку, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм в Маріупольському державному університеті (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/pro_rozrobku-monitoring-peregljad-udoskonallennja_t.pdf) зазначено, що проекти модернізованих ОП оприлюднюються на сайті у розділі «Громадське обговорення». З метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін МДУ, не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї, оприлюднював на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект (http://mdu.in.ua/publ/proekti_osvitno_profesijnikh_program/osvitno_profesijna_programa_upravlinnja_finansovo_ekonomichnoju_bezpekoju_os_magistr/2-1-0-142). Зауваження та пропозиції до ОП надсилалися за електронною адресою (management@mdu.in.ua) до 20.05.2020 р. Освітня програма була затверджена на засіданні вченої ради МДУ 24.06.2020 р. Відповідно до рекомендацій Національного агентства, експертною групою також зверталася увага на доцільність розміщення на сайті ЗВО надісланих пропозицій та зауважень стейкхолдерів після завершення громадського обговорення освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті ЗВО розміщена, затверджена 24.06.2020 р. вченою радою МДУ, освітня програма (http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2020-2021/opp_mag-ufeb_2020-2021.pdf). У документі відображено загальну інформацію про програму, мету, характеристику ОП, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, викладання та оцінювання, програмні компетентності, перелік компонент, програмні результати навчання, ресурсне забезпечення програми, академічну мобільність, форму атестації, структурно-логічну схему освітньої програми і т. ін. Обсяг та зміст інформації щодо ОП, яка оприлюднена на сайті, достатні для ознайомлення усіх стейкхолдерів (роботодавців, здобувачів вищої освіти, академічної спільноти) та абітурієнтів, які бажають бути більш обізнаними стосовно свого вибору місця навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

У ЗВО визначені чіткі і зрозумілі правила та процедури, які регулюють права і обов'язки усіх учасників освітньої діяльності. На сайті МДУ систематизовано та розміщено основні документи у контексті регулювання навчального процесу. Проекти модернізованих освітніх програм завчасно оприлюднюються на сайті у розділі «Громадське обговорення». Наявність актуальної інформації про ОП для потенційних абітурієнтів та стейкхолдерів у відкритих джерелах ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони та недоліки: Надіслані зауваження та рекомендації від роботодавців, здобувачів вищої освіти та академічної спільноти щодо удосконалення освітньої програми, а також зворотна реакція на позицію стейкхолдерів з боку ЗВО (проектної/робочої групи) не є публічними. Рекомендації: З метою публічної довіри та інформування зацікавлених сторін щодо потенційних змін у освітньому процесі доцільно оприлюднювати уніфіковану таблицю із пропозиціями та зауваженнями стейкхолдерів після громадського обговорення проекту ОП. Оприлюднення на сайті МДУ актуальне і для обґрунтування схвалених та відхилених проектною/робочою групою пропозицій стейкхолдерів у доопрацьованій та оновленій освітній програмі.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1 та 9.3. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 9.2, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 9. Усі зазначені недоліки не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Процес консультаційного оцінювання засвідчив, що не існує підстав для ухвалення рішення про відмову в акредитації з причин, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми. Адміністрація ЗВО та гарант ОП сприяли роботі експертної групи. Було вчасно погоджено та оприлюднено програму візиту, а також отримано від ЗВО належні відповіді на запит експертів щодо додаткової інформації. Протягом своєї роботи група отримувала усі необхідні документи. Загалом університет створив належні умови для роботи експертної групи. Експерти констатують наявність навчального процесу на освітній програмі, а також достовірність інформації, яка наведена у Відомостях про самооцінювання ОП. Програма дистанційного візиту до ЗВО була виконана успішно.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Величко Олександр Петрович

Члени експертної групи

Рудніченко Євгеній Миколайович

Бухаріна Людмила Михайлівна

Стеців Леся Петрівна

Дирів Віталія Юріївна